

Tema: Marginaliserede former for viden og forandring

Med dette call efterspørger Forskning og Forandring bidrag, som belyser forholdet mellem marginaliseret, udsat, udgrænset eller usynlig viden og muligheder for at deltage i udvikling af egne livsforhold og egen praksis. Vi ønsker os både 1) empirisk funderede analyser af konkrete forskningsprojekter, der arbejder for/med/i marginaliserede liv og viden, 2) analyser og drøftelser af eksperimenterende metoder til at synliggøre marginaliserede, oversete eller overhørte vidensformer samt 3) teoretiske og filosofiske analyser af dybereliggende grundlagsdiskussioner og forskningsmæssige udfordringer ved marginaliserede former for videns bidrag til forandring. Vi ønsker os herunder bidrag, der belyser og undersøger åbninger, dilemmaer og spændinger i forskningens engagement i social ulighed, sociale reformer og forandring.

Sådanne åbninger, dilemmaer og spændinger i forskning i, med og for marginaliserede perspektiver har været en væsentlig udfordring for forskningen siden de tidlige etnografiske, sociologiske og socialpsykologiske studier af social ulighed og sociale konflikter. De tidlige pionerarbejder omfatter bl.a. Marie Johadas studier af arbejdsløshedens psykosociale betydninger i Marienthal under depressionen i mellemkrigstiden, William Foote Whytes studier af bandeorganiseringer og sociale strukturer blandt italienske immigranter i Boston i 1940'erne og Kurt Lewins studier af sociale konflikter og af forholdet mellem forskning, træning og handling i relation til social forandring i 1940'erne. De tidlige studier af marginaliserede, udsatte og socialt udgrænsede former for liv og viden lagde grundstenen til en helt central intern fagkritik i forskningsverdenen, som handler om fortolkninger og forandringer af forholdet mellem forskere, lægfolk og sociale strukturer. I kølvandet på disse studier rejste der sig en ny metodologisk opmærksomhed på forskning, der belyser marginaliserede perspektiver med fokus på hvorvidt og hvordan samme forskning kan og bør bidrage til at reformere menneskers ulige muligheder for at deltage myndigt i udformningen af eget liv og egen praksis.

Sidenhen er der udviklet og afprøvet mange bud på, hvordan sådanne bidrag fra forskningen kan udformes. Ofte blev sådanne bud formuleret og afprøvet fra kanten af eller udenfor den traditionelle forskningsverden. Eksempelvis af Paolo Freire og af borgerrettighedsbevægelsen, som begge bidrog til skitser af en frigørende pædagogik, der gennem dialog som pædagogisk princip sigter mod refleksion og empowerment i relation til egen sociale situation. Dialog og refleksion står også centralt i de senere bidrag fra aktionsforskningen, der med en systematisk opmærksomhed på, hvad et *participatory worldview* vil sige, søger at udvide både epistemologi og metoder, der inviterer oversete eller udgrænsede former for viden og liv til tydeligere deltagelse i egen sociale praksis.

Forskning, der retter sig mod mere bæredygtige, inkluderende, demokratiske, retfærdige eller lige former for social organisering, står imidlertid stadig med store og dybereliggende metodiske og epistemologiske udfordringer. Udfordringerne viser sig blandt andet i sprog og begrebssætning, hvor udpegning af mennesker som udsatte, marginaliserede, undertrykte eller umyndiggjorte kan virke stigmatiserende, ekskluderende eller nedgørende for deltagere, proces og resultater. Hvordan taler forskningen overhovedet om dette tema på måder, der respektfuldt og anerkendende inviterer til deltagelse og bevægelse, som bringer viden frem, der er blevet ignoreret? Udfordringerne opstår også som kritiske spørgsmål til, hvad forskningens egne måder at vide noget på betyder for forskeres muligheder for at se, anerkende og reflektere multiple og anderledes former for viden. Hvordan får forskningen overhovedet øje på viden der er blevet *othered* – og hvordan kan en sådan viden bidrage betydningsfuldt til forandningsprocesser? Den interne fagkritik af, hvordan der kan og bør forskes i, med og for marginaliseret

liv og viden er påkrævet. Men det er forskning, der tager opgaven på sig, også. Måske mere end nogensinde.

Artikler til dette temanummer kan belyse udfordringer, åbninger, dilemmaer og undersøgelser i forholdet mellem marginaliseret viden og forandring, hvor vi særligt ønsker os drøftelser, der relateres til nedenstående forhold:

- Hvem kommer med, og hvem udgrænses, når forskningen inviterer til bred deltagelse i udvikling af social praksis og organisering? Og hvad betyder det for deltagere, proces og resultater, at forskningsprojekter oftest kun inviterer til nye former for deltagelse for en kortere periode?
- Kan forskning belyse social ulighed, marginalisering og udsathed gennem sprog, begreber og/eller handling, som ikke samtidig stigmatiserer deltagere eller udelukker multiple måder at vide på?
- Hvordan faciliteres rammer for deltagelse, som ikke samtidig marginaliserer former for deltagelse – og kan/bør alle former for deltagelse være legitime? Kan også partipatoriske forskningstraditioner bidrage til at marginalisere vidensformer og erfaringer, der ikke kan artikuleres sprogligt, kulturelt eller symbolsk?
- Hvordan kan konkrete empiriske projekter ses som eksempler på en større videnskabelig og normativ interesse i at sætte ellers overhørte stemmer i spil? Og hvordan ses forholdet mellem normative og videnskabsteoretiske spørgsmål?
- Hvordan, hvornår og hvorfor kan og bør forskere og deltagere eksperimentere med forskningspraksisser, så alle stemmer, også de ikke-sproglige, kropslige og sanselige, høres? Og Hvilke(n) værdi(er) ligger der i forskningens eksperimenterende, forandringsorienterede og samskabende aspekter?

Praktisk

Temaredaetører:

Mia Husted, docent, Københavns Professionshøjskole

Julie Borup Jensen, lektor, Aalborg Universitet

Anne Harju, docent, Malmø Universitet

Deadline for abstracts: 20. august 2021

Abstracts kan indsendes på dansk, norsk, svensk eller engelsk.

Omfang: Max 500 ord.

Forfatteren bør beskrive artiklens forventede struktur og indhold samt følgende elementer (i den rækkefølge, som er relevant for artiklen):

- Formål
- Begrebslig/teoretisk ramme
- Forskningsdesign/metodologi
- Resultater

- Begrænsninger/afgrænsninger
- Forskningsmæssige og/eller praktiske implikationer
- Bidrag til vidensudvikling

Abstracts skal uploades i tidsskriftets digitale platform:

<https://forskningogforandring.dk/index.php/fof>

Man skal oprette sig som bruger for at uploade. Vær opmærksom på, at brugernavn ikke må indeholde store bogstaver og mellemrum.

Kontakt: Redaktionssekretær Signe Kierkegaard Cain, sica@kp.dk